

Lieta Nr.C33534715
Lietas arhīva Nr.C-5347-15/20

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Siguldā 2015.gada 14.decembrī

Rīgas rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese

ar tiesas sēdes sekretāri

piedaloties prasītājam /pers. C/ un atbildētājam /pers. D/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. C/ prasībā pret /pers. E/ un /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu, un

A.Ilstere

I.Kļaviņu

k o n s t a t ē j a

2015.gada 2.septembrī tiesā saņemts /pers. C/ (turpmāk - prasītāja) pieteikums maza apmēra prasībā pret /pers. E/ (turpmāk – atbildētāja) un /pers. D/ (turpmāk - atbildētājs), (abi kopā - atbildētāji) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Pamatojoties uz Civillikuma 177. un 179.pantu, 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37, „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam” 2.1.punktu un 2013.gada 28.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi”, lūdz tiesu piedzīt no atbildētājiem viņu nepilngadīgās meitas /pers. F/ uzturam 108 *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktos minimālos uzturlīdzekļus, sākot no prasības ceļšanas brīža, līdz bērna pilngadībai.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /pers. F/ savā bioloģiskajā ģimenē nedzīvo no 2010.gada 31.maija, kad Krimuldas novada bāriņtiesa atņēmusi atbildētājiem viņu 7 kopīgo bērnu aprūpes tiesības un atbildētājai viņas 2 bērnu aprūpes tiesības.

Atbildētājiem/pers. F/ aizgādības tiesības atņemtas ar Siguldas tiesas 2012.gada 11.decembra spriedumu lietā Nr.C35086712. Spriedums stāties likumīgā spēkā 2013.gada 17.janvārī.

Līdz 2015.gada 29.jūlijam /pers. F/ ārpusģimenes aprūpi nodrošinājusi audžuģimene.

Ar 2015.gada 29.jūlija lēmumu Nr.1-6/22-2015 Krimuldas novada bāriņtiesa /pers. F/ nodibinājusi aizbildnību un par aizbildni iecelta prasītāja.

Kopš /pers. F/atrodas ārpusģimenes aprūpē, viņas vecāki par meitu nav rūpējušies un uzturlīdzekļus nav maksājuši.

2015.gada 10.septembrī saskaņā ar Civilprocesa likuma 148.pantu atbildētājai uz viņas deklarēto dzīvesvietas adresi/adrese/ (lietas 16.lapa) un atbildētājam uz viņa deklarēto dzīvesvietas adresi/adrese/ (lietas 17.lapa) nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai līdz 2015.gada 12.oktobrim (lietas 18.lapa).

2015.gada 8.oktobrī tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību atzīst daļēji 30 *euro* apmērā. Norāda, ka veselības pasliktināšanās dēļ nav varējis veikt darba pienākumus un tāpēc no 2014.gada oktobra ir bezdarbnieks. Šobrīd strādā tikai gadījuma darbus (lietas 20. – 21.lapa).

2015.gada 15.oktobrī atbildētājai adresētais sūtījums atgriezts tiesai ar Latvijas Pasta darbinieka norādi –adresāts piegādes laikā nebija sastopams, atstāts aicinājums, beidzies glabāšanas laiks (lietas 23.lapa).

2015.gada 20.oktobrī pusēm paziņots par tiesas sēdes vietu un laiku 2015.gada 1.decembrī, nosūtot pavēstes ierakstītos sūtījumos uz pušu deklarētajām dzīvesvietu adresēm (lietas 1.lapa).

2015.gada 24.novembrī atbildētājai adresētais sūtījums atgriezts tiesai ar Latvijas Pasta darbinieka norādi – adresāts norādītajā adresē nedzīvo, atstāts aicinājums, beidzies glabāšanas laiks (lietas 26.lapa).

Tiesas sēdē prasītāja uzturēja prasības pieteikumu uz tajā norādītajiem motīviem un papildus paskaidroja, ka /pers. F/ ir 16 gadi. Meitene pie viņas esot atrākusi ar divām somām, praktiski viss ir jāsagādā no jauna. Uzska, ka minimālā uzturlīdzekļu summa nav tāda, ko atbildētāji nevarētu samaksāt. /pers. F/ mācās /Nosaukums/. Viņa dažreiz piezvina saviem vecākiem. Māte par viņu vispār neizrāda nekādu interesi, emocionālais kontakts zūd, ar tēvu komunikācija ir lielāka, ir bijusi arī ciemos pie viņa. Prasība iesniegta tikai bērna labā, lūdz to apmierināt.

Atbildētājs /pers. D/ prasību atzina pilnībā (paraksts pie tiesas sēdes protokola lietas 28.lapa). Norādīja, ka ir zvānījis atbildētājai un teicis par tiesas sēdi, bet viņa pateikusi, ka uz tiesu nenāks. Atbildētājs norādīja, ka pagaidām nespēj samaksāt uzturlīdzekļus, jo ir bez darba. Pašam ir veselības problēmas, būs acu operācija. Paskaidro, ka nekad nav atteicies palīdzēt meitai, arī tad, kad viņa atbraukusi ciemos, iedevis 30 *euro*. Piekrit pilnīgi visam un, kad strādās, noteikti maksās uzturlīdzekļus, summa nav liela, saprot, ka tā meitai ir nepieciešama. Vēlas arī uzurēt kontaktu ar savu meitu.

Atbildētāja /pers. E/ uz tiesas sēdi nav ieradusies.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, — pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu [...].

Civilprocesa likuma 56.¹panta pirmā daļa noteic, ka gadījumā, ja pavēste nosūtīta 56.pantā noteiktajā kārtībā, uzskatāms, ka aicināmajai vai izsaucamajai personai ir paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu. Savukārt 56.¹panta otrā daļa noteic, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērslī dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Pamatojoties uz minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājam par tiesā celtu prasību un tiesas sēdi paziņots likumā noteiktajā kārtībā un lietu ir iespējams skatīt bez atbildētājas klātbūtnes.

Pamatojoties uz to, ka par tiesas sēdes laiku un vietu atbildētājam paziņots Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti uz viņas deklarēto dzīvesvietas adresi, tiesa, nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā noteiktos lietas atlikšanas iemeslus un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, atzīst, ka lietu iespējams skatīt bez atbildētājas klātbūtnes, jo nav likumīga pamata lietas izskatīšanas atlikšanai.

M o t ī v u d a ļ a

Pārbaudījusi rakstveida pierādījumus un noklausoties prasītājas un atbildētāja paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota, līdz ar ko apmierināma.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējam un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. F/, dzimušas /datums/, vecāki ir atbildētājs /pers. D/, personas kods /personas kods/, un atbildētāja /pers. E/, personas kods nav norādīts, kas apstiprinās ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības /apliecības numurs/ kopiju (lietas 5.lapa).

No lietas materiāliem redzams, ka ar Siguldas tiesas 2012.gada 11.decembra spriedumu civillietā Nr.C35086712 /pers. D/ un /pers. E/ atņemtas bērnu /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/, /pers. O/, /pers. P/, /pers. F/ un /pers. R/ aizgādības tiesības (lietas 6. - 13.lapa).

Ar Krimuldas novada bāriņtiesas 2015.gada 29.jūlija lēmumu par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu /pers. F/ nolēmts nodibināt aizbildnību /pers. F/ un iecelt prasītāju par /pers. F/ aizbildni (lietas 14.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 252.pantu aizbildņi atvieto saviem aizbilstajiem vecākus.

Atbilstoši Civillikuma 254.pantam aizbildnim savs aizbilstamais visādi jāatbalsta un jāaizstāv.

Saskaņā ar Civillikuma 255.panta noteikumiem, aizbildnim sevišķi jāgādā par sava aizbilstamā audzināšanu ar tādu pašu rūpību, ar kādu apzinīgi vecāki gādātu par savu bērnu audzināšanu [...].

Lietā nav strīda par to, ka nepilngadīgā /pers. F/ atrodas prasītājas aizbildnībā. Prasītāja atvieto nepilngadīgās /pers. F/ vecākus, un tādēļ viņa ir ieguvusi likumīgas tiesības prasīt uzturīdzekļus aizbilstamā uzturam no bērna vecākiem.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa noteic, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa noteic, ka atbilstoši Civillikuma noteikumiem vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Katra vecāka pienākums ir dot bērnam minimālo uzturīdzekļu apjomu neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējam un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturīdzekļu apmēru bērnam” 2.1. un 2.2.punkts noteic minimālo uzturīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam. Saskaņā ar šiem noteikumiem katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt savam bērnam minimālos uzturīdzekļus - no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

No minētajām tiesību normām izriet, ka tajās noteiktais vecāku pienākums apgādāt bērnus ir absolūts, beznosacījuma vecāku pienākums, vienīgi uztura prasības un saņemšanas apmērs saistīts ar vecāku mantas stāvokli. Tiesa uzskata, ka primārās ir bērna intereses un situācija, kad bērns paliek bez uzturīdzekļiem, nav pieļaujama. Ņemot vērā, ka prasītāja lūgusi piedzīt minimālos uzturīdzekļus, tiesa uzskata, ka atbildētāju mantiskais stāvoklis nav vērtējams.

No lietas materiālos esošajiem pierādījumiem redzams, ka nepilngadīgajai /pers. F/, dzimušai /datums/, ir 16 gadi.

Saskaņā ar 2014.gada 2.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.734 par grozījumiem 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumos Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi”, kas stājās spēkā 2015.gada 1.janvārī, 2.punktu minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 360 *euro*.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētājiem uzturīdzekļus bērna uzturam 108 *euro* mēnesī no katra vecāka, vienlaicīgi lūdzot piedzīt ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturīdzekļu apmēru.

Ņemot vērā konstatēto, tiesa atzīst, ka no katra atbildētāja par labu prasītājai bērna /pers. F/ uzturēšanai līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai piedzenami uzturīdzekļi 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas atbilstoši bērna vecumam no 2015.gada 1.janvāra ir 108 *euro*, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturīdzekļu apmēru ik mēnesi no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo daļu uzturīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai, kā to prasības pieteikumā lūgusi arī prasītāja.

Atbildētāja lūgusi uzturīdzekļu piedziņu noteikt, sākot ar prasības iesniegšanas dienu.

Ievērojot, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 29.augusta spriedumā lietā Nr. SKC-556 sniegto tulkojumu LR Satversmes 92.pantam un Civilprocesa likuma 1.pantam savstarpējā saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, Senāts atzinis, ka prasības par uzturīdzekļu piedziņu bērna uzturam tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka ir pamats uzturīdzekļus piedzīt no attiecīgās prasības celšanas dienas, t.i., no 2015.gada 2.septembra līdz brīdim, kad bērns sasniedz pilngadību, jo, sasniedzot pilngadību, persona pati iegūst spēju realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus (civilprocesuālā rīcībā).

Prasības pieteikums pamatots uz Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, kas noteic, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāms spriedums par uzturīdzekļu piedziņu bērnam.

Pamatojoties uz minēto, tiesa secina, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 205.pantā noteiktajam uzturīdzekļu piedziņa nosakāma nekavējoties.

Vienlaicīgi tiesa izskaidro, ka Civilprocesa likuma 203.panta ceturtā daļa paredz, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi (uzturīdzekļi), mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēru vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Civilprocesa likuma 33.pants noteic, ka tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu. Savukārt Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ja prasītājs bijis atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, tie piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu.

Maksājumu kopsumma par vienu gadu konkrētajā lietā ir 1296 *euro* (108 *euro* x 12 mēneši = 1296 *euro*) katram atbildētājam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu valsts nodeva līdz 2134 *euro* ir 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*. Līdz ar to valsts nodeva ir 194,40 *euro* (15% no 1296 *euro*).

Tādējādi no katra atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 194,40 *euro*.

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.

No lietas materiāliem - ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķina - (lietas 2.lapa) redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu ir 11,35 *euro*, līdz ar ko šie izdevumi valsts labā piedzenami no katra atbildētāja 5,67 *euro* apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.¹ pantam atbildētājiem nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš tiesas izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no Civilprocesa likuma 8., 34., 35., 39., 42., 43, 93.panta, 96.panta piektās daļas, 97., 190., 193., 204.¹ panta, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /pers. F/, personas kods /personas kods/, uzturam 108 *euro* (viens simts astoņi *euro*) mēnesī, bet ne mazāk par 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2015.gada 2.septembra līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /pers. F/, personas kods /personas kods/, uzturam 108 *euro* (viens simts astoņi *euro*) mēnesī, bet ne mazāk par 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2015.gada 2.septembra līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 194,40 *euro* (viens simts deviņdesmit četri *euro* un 40 centi).

Samaksa veicama šādā kontā – saņēmējs Valsts kase NMR 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22, mērķis – valsts nodeva civillietā Nr.C33534715.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 194,40 *euro* (viens simts deviņdesmit četri *euro* un 40 centi).

Samaksa veicama šādā kontā – saņēmējs Valsts kase NMR 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22, mērķis – valsts nodeva civillietā Nr.C33534715.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,67 *euro* (pieci *euro* un 67 centi).

Samaksa veicama šādā kontā – saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C33534715.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,67 *euro* (pieci *euro* un 67 centi).

Samaksa veicama šādā kontā – saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C33534715.

Noteikt /pers. E/ un /pers. D/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesas izdevumu samaksu apliecinotie dokumenti iesniedzami Rīgas rajona tiesas kancelejā Siguldā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā 10 dienu termiņā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā Siguldā, Šveices ielā 27.

Tiesnese

A.Ilstere